

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97
F: 01 478 36 08
E: gp.avk@gov.si
www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-2/2023-60

Datum: 10. 5. 2023

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata, ter mag. Mirjana Rozman, Istok Prodan, mag. Karla Pinter in mag. Rene Redžič kot člani senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹, v povezavi s tretjim odstavkom 46. člena ZPOmK-1, v zadevi presoje priglašene koncentracije podjetij SALUS promet s farmacevtskimi, medicinskimi in drugimi proizvodi, d.d., Ljubljana, Litostrojska cesta 46A, 1000 Ljubljana, matična številka: 5002796000 (v nadaljevanju: Salus, ali priglasitelj), ki ga zastopata predsednik uprave Žiga Hieng in član uprave Gregor Jenko, in ki ju po pooblastilu zastopa Odvetniška pisarna Schoenherr – podružnica v Sloveniji, Tomšičeva 3, 1000 Ljubljana in odvetnik Matej Črnilec, Tomšičeva ulica 3, 1000 Ljubljana, in MEDITRADE, Podjetje za zunanjo in notranjo trgovino d.o.o., Ljubljana, Brnčičeva ulica 17B, 1231 Ljubljana – Črnuče, matična številka: 5475180000 (v nadaljevanju: Meditrade, ali prevzeto podjetje), ki ga zastopata direktorja Branko Redek in Andrej Močan, na zahtevo, na nejavni seji dne 10. 5. 2023 naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji podjetij **SALUS promet s farmacevtskimi, medicinskimi in drugimi proizvodi, d.d., Ljubljana**, Litostrojska cesta 46A, 1000 Ljubljana, in **MEDITRADE, Podjetje za zunanjo in notranjo trgovino d.o.o., Ljubljana**, Brnčičeva ulica 17B, 1231 Ljubljana – Črnuče, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Agencija je dne 5. 1. 2023 prejela priglasitev koncentracije podjetij Salus in Meditrade, ki jo je priglasilo podjetje Salus.² Ker je bila koncentracija priglašena pred začetkom uporabe novega Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-2)³, tj. pred 26. 1. 2023, je Agencija presojo predmetne koncentracije opravila po ZPOmK-1.
2. Predmet koncentracije je 100 % poslovni delež podjetja Meditrade, ki ga bo pridobilo podjetje Salus na podlagi "Pogodbe o prodaji in nakupu poslovnega deleža v družbi Meditrade d.o.o.",

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 Odl.US: U-I-40/12-31, 63/13 ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17 (v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1).

² Dokument št. 3061-2/2023-1.

³ Uradni list RS, št. 130/22 z dne 11. 10. 2022.

ki sta jo dne 3. 1. 2023 sklenila Andrej Močan kot prodajalec in podjetje Salus kot kupec (v nadaljevanju: Prodajna pogodba)⁴. Z nakupom edinega poslovnega deleža v osnovnem kapitalu podjetja Meditrade bo priglasitelj pridobil izključno kontrolo nad prevzetim podjetjem.

3. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah⁵ je priglasitelj dne 5. 1. 2023 plačal upravno takso po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR.
4. Prodajna pogodba je bila sklenjena 3. 1. 2023, koncentracija pa je bila priglašena 5. 1. 2023, kar pomeni, da je bila priglasitev v skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOmK-1 pravočasna. Ker le-ta ni vsebovala vseh elementov, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij⁶ (v nadaljevanju: Uredba), jo je priglasitelj 17. 2. 2023⁷, 28. 3. 2023⁸ in 14. 4. 2023⁹ ustrezno dopolnil, s čimer je priglasitev postala popolna.
5. Podjetje Salus je obvladujoče podjetje Skupine Salus, katero so na dan 31. 12. 2021 sestavljala številna odvisna podjetja iz Slovenije, Hrvaške, Severne Makedonije, Srbije in Črne Gore.¹⁰ Na trgu Republike Slovenije poleg obvladujočega podjetja delujejo še naslednja odvisna podjetja: SALUS, Veletrgovina, d.o.o., CARSO pharm d.o.o., SANOLABOR, d.d., MediSal d.o.o., ter pridruženi družbi: NENSI d.o.o. (dejavnost obdelave podatkov in s tem povezane dejavnosti) in ASW d.o.o. (računalniško programiranje). Skupina Salus glavnino prihodkov ustvari preko podjetja SALUS, Veletrgovina, d.o.o. in podjetja SANOLABOR d.d., ki se ukvarjata s trgovino na debelo¹¹ in drobno¹² z zdravili, farmacevtskimi izdelki, medicinskimi pripomočki, medicinsko opremo in materialom. Podjetja v Skupini Salus nudijo tudi storitve skladiščenja, regulatorne, farmakovigilancijske storitve, farmacevtski marketing in promocijo ter farmakoekonomiko. Priglasitelj, ki je dejaven predvsem na področju upravljanja z investicijami in nepremičninami, je javna delniška družba, v kateri noben izmed lastnikov nima prevladujočega vpliva, člani uprave in nadzornega sveta podjetja Salus pa imajo skupaj v lasti 25 % delnic priglasitelja¹³.
6. Meditrade je podjetje za veleprodajo medicinske opreme, pripomočkov in potrošnih materialov. Podjetje nudi tudi strokovno podporo, vzdrževanje in servisiranje medicinske opreme, pri čemer je usmerjeno zlasti na področje zdravstva. Najpomembnejša področja so laboratorijska in radiološka diagnostika ter programi v zvezi z operacijsko dejavnostjo, dezinfekcijo in sterilizacijo, intenzivno nego in gastroenterologijo.¹⁴ Prevzeto podjetje ima 100 % poslovni delež v podjetju TG-MED, storitveno in trgovsko podjetje d.o.o., Podbrezje 234, 4202 Naklo (v nadaljevanju: TG-MED), ki se prav tako ukvarja z veleprodajo medicinskih pripomočkov. Podjetje TG-MED ima odvisno družbo Medichem d.o.o. s sedežem v BIH (v nadaljevanju: Medichem BIH), ki pa ne ustvarja prihodkov od prodaje na slovenskem trgu. Pred nastankom koncentracije je bil Andrej Močan imetnik edinega poslovnega deleža v osnovnem kapitalu podjetja Meditrade.
7. Priglasitelj je podal gospodarsko utemeljitev koncentracije in pri tem navedel, da z nameranim prevzemom zasleduje razvojno strategijo, s katero želi skozi zadane strateške cilje, z inovativnim pristopom in na stroškovno učinkovit način utrditi svojo vlogo enega od

⁴ Dokument št. 3061-2/2023-1, priloga št. 5.

⁵ Uradni list RS, št. 106/10 – UPB, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16 in 30/18 – ZKZaš.

⁶ Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14.

⁷ Dokument št. 3061-2/2023-9.

⁸ Dokument št. 3061-2/2023-43.

⁹ Dokumenti št. 3061-2/2023-54.

¹⁰ Vir: Konsolidirano Letno poročilo Skupine Salus in delniške družbe Salus, Ljubljana, d.d. za leto 2021, str. 17.

¹¹ SALUS, Veletrgovina, d.o.o. in SANOLABOR, d.d.

¹² SANOLABOR, d.d.

¹³ Vir: AJPEŠ, Konsolidirano Letno poročilo Skupine Salus in delniške družbe Salus, Ljubljana, d.d. za leto 2021, str. 10.

¹⁴ Vir: <https://www.meditrade.si/podjetje>, vpogled z dne 31. 1. 2023.

vitalnih členov v oskrbi s produkti in storitvami na področju zdravstva na trgih jugovzhodne Evrope. Podjetje Salus bo s predmetno transakcijo razširilo in optimiziralo prodajni asortima in storitve, ekonomsko optimiziralo obstoječe logistične poti in združilo podporne poslovne funkcije z namenom finančne optimizacije. Priglasitelj navaja, da je v letu 2022 poizkušal prevzeti podjetje Medicoengineering d.o.o., vendar ta transakcija iz različnih razlogov ni bila uresničena.¹⁵

II. PODREJENOST ZPOmK-1

A Koncentracija

8. V obravnavanem primeru je koncentracija nastala dne 3. 1. 2023, ko sta [redacted] kot prodajalec in podjetje Salus kot kupec sklenila Prodajno pogodbo, na podlagi katere bo podjetje Salus pridobilo 100 % poslovni delež podjetja Meditrade, ki mu bo omogočal izvajanje odločilnega vpliva nad prevzetim podjetjem.
9. Takšna pridobitev kontrole nad podjetjem pomeni koncentracijo v smislu druge alineje prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1, kar hkrati pomeni, da je izpolnjen tako imenovani pravni pogoj, ki je poleg ekonomskega pogoja, določenega v prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1, nujen opredelilni element koncentracije.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 42. člena ZPOmK-1

10. Iz javno dostopnih podatkov izhaja, da so podjetja v skupini priglasitelja v letu 2021¹⁶ na trgu Republike Slovenije ustvarila promet v višini 428.244.980 EUR¹⁷. Letni promet podjetja Meditrade na slovenskem trgu pa je v letu 2021 znašal 7.464.458 EUR¹⁸. Iz navedenega izhaja, da je presežen prag 35 mio EUR skupnega letnega prometa v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1, ter hkrati prag 1 mio EUR letnega prometa prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1.
11. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena pravni in ekonomski pogoj. Agencija ugotavlja, da sta v konkretnem primeru izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je obravnavana koncentracija podrejena določbam ZPOmK-1 in mora biti priglašena Agenciji.

C Pristojnost Agencije

12. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe ES o združitvi nobena država članica ne sme uporabiti nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo, ki izpolnjuje v 1. členu Uredbe ES o združitvah določene pragove za razsežnost Skupnosti. Dolžnost Agencije torej je, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.¹⁹

¹⁵ Odločba Agencije št. 3061-9/2022-27 z dne 18. 5. 2022 v zadevi Salus/Medicoengineering.

¹⁶ Ker je do koncentracije podjetij prišlo 3. 1. 2023, ko revidirani računovodski izkazi za zadnje računsko leto 2022 še niso na voljo, je Agencija v skladu s 170. odstavkom Prečiščenega obvestila Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL EU C95/1 z dne 16. 4. 2008; v nadaljevanju: Obvestilo Komisije), upoštevala podatke, ki se nanašajo na leto pred tem.

¹⁷ Vir AJ PES, Konsolidirano Letno poročilo Skupine Salus in delniške družbe Salus, Ljubljana, d.d. za leto 2021, str. 109.

¹⁸ Vir: dokument št. 3061-2/2023-1, Priloga št. 12.

¹⁹ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zdl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

13. Agencija ugotavlja, da koncentracija nima razsežnosti Skupnosti, ker niso doseženi pragovi iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah (vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kot 5.000 mio EUR skupnega prometa), saj je Skupina Salus po navedbah priglasitelja v letu 2021 ustvarila približno 458 mio EUR prometa na svetovnem trgu, podjetje Meditrade in z njim povezana podjetja pa približno 13,6 mio EUR.²⁰ Zaradi istega razloga tudi niso doseženi pragovi iz tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah (vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 mio EUR). Glede na to, da morajo biti pogoji iz Uredbe ES o združitvah izpolnjeni kumulativno, iz obrazloženega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU, niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence na podlagi nacionalnega prava o konkurenci na Agenciji.
14. Transakcija bo po navedbah priglasitelja priglašena še v Severni Makedoniji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg

15. **Prevzeto podjetje Meditrade** je aktivno na trgu veleprodaje medicinskih pripomočkov. Podjetje nastopa v vlogi uvoznika za tri proizvajalce. Poglavitni prodajni segmenti obsegajo področja (a) laboratorijske medicine ([REDACTED]), (b) operacijskega perila ([REDACTED]), (c) sterilizacije in dezinfekcije ([REDACTED]), (d) gastroenterologije ([REDACTED]) in (e) intenzivne nege ([REDACTED]). Podjetje Meditrade zagotavlja tudi servisne storitve (vzdrževanje in popravila medicinske opreme).
16. Hčerinska družba podjetja Meditrade, podjetje TG-MED, ki deluje izključno v Republiki Sloveniji, se prav tako ukvarja z veleprodajo medicinskih pripomočkov. Paleta prodajnega programa zajema področje osebne varovalne opreme, področje operacijskega polja in osebja, protetiko ter področje sterilizacije. Nobeno podjetje na strani prevzetega podjetja se ne ukvarja z maloprodajo medicinskih pripomočkov na območju Republike Slovenije.
17. Agencija je v svoji pretekli praksi dejavnosti podjetij iz **Skupine Salus** razvrstila na naslednje upoštevne trge: (i) veleprodajni trg zdravil v humani medicini, (ii) veleprodajni trg zdravil v veterinarski medicini, (iii) veleprodajni trg medicinskih pripomočkov, (iv) veleprodajni trg ostalih izdelkov (prehranska dopolnila, kozmetični izdelki, hrana, itd.), (v) maloprodajni trg zdravil v humani medicini, (vi) maloprodajni trg medicinskih pripomočkov, (vii) maloprodajni trg ostalih izdelkov (prehranska dopolnila, kozmetični izdelki, hrana, itd.) in (viii) trg skladiščnih kapacitet za zdravila in medicinske pripomočke.²¹ Podjetja iz skupine Salus po navedbah priglasitelja zagotavljajo servisne storitve v celoti preko tretjih podjetij.
18. Glede na navedene dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij Agencija ugotavlja, da prihaja v predmetni zadevi do horizontalnega prekrivanja dejavnosti na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov, na katerem delujeta podjetji Meditrade in TG-MED iz prevzetega podjetja, ter podjetji SALUS, Veletrgovina, d.o.o. in Sanolabor iz Skupine Salus. Prodajni program podjetja Sanolabor obsega linearne pospeševalnike,

²⁰ Dokument št. 3061-2/2023-1, točka 9.1.

²¹ Odločbe Agencije št. 3061-9/2022-27 z dne 18. 5. 2022 (Salus/Medicoengineering), št. 3061-19/2018-16 z dne 20. 9. 2018 (Salus/Sanolabor) in št. 306-64/2007-2 z dne 8. 6. 2007 (Salus/Pharmacon).

obsevalnike, postelje, infuzijske delovne postaje, vozičke za prevoz ležečega pacienta, stetoskope, ventilatorje/defibrilatorje, ginekološke in pregledne mize, sterilizatorje, blazine antidekubitus, omare, vozičke, stojala, koloskope, otoskope, tehtnice, spirometre, termodezinfektorje, stole, luči in aparate za kisik. Gre za medicinsko opremo domačih in zlasti tujih dobaviteljev. Podjetje Salus, Veletrgovina, d.o.o. pa prodaja naslednje vrste medicinskih pripomočkov treh tujih dobaviteljev: *in vitro* diagnostični medicinski pripomočki, pripomočki za enkratno uporabo, oftalmični in optični medicinski pripomočki, neaktivni medicinski pripomočki za vsaditev, instrumenti za ponovno uporabo, elektro-mehanični medicinski pripomočki in bolnišnično aparaturno opremo.

19. Agencija ugotavlja, da je podjetje Sanolabor iz Skupine Salus dejavno tudi na maloprodajnem trgu medicinskih pripomočkov, vendar pa bi lahko imela priglášena koncentracija le zanemarljive učinke v okviru vertikalne povezave med maloprodajnim in veleprodajnim trgov medicinskih pripomočkov, zato te povezave v nadaljevanju ni proučevala. V zvezi z navedenim je priglášitelj namreč pojasnil, da se maloprodaja medicinske opreme izvaja v lekarnah in specializiranih prodajalnah končnim uporabnikom, pri čemer se medicinska oprema, ki jo prodajata prevzeti podjetji (Meditrade in TG-MED) ne bi mogla prodajati v maloprodaji podjetja Sanolabor, saj gre za visoko specializirano opremo, ki povprečnemu končnemu kupcu ne omogoča samostojne uporabe.²² [REDACTED]
[REDACTED], vendar se to blago prodaja izključno lekarnam in ne tudi ostalim trgovcem, poleg tega podjetje Meditrade iz tega naslova ustvari [REDACTED] prihodkov od prodaje²³.

Veleprodajni trg medicinskih pripomočkov

20. Pojem "medicinski pripomoček" je definiran v 3. členu Zakona o medicinskih pripomočkih (v nadaljevanju: ZMedPri)²⁴ in obsega vse izdelke, ki se uporabljajo za diagnosticiranje, preprečevanje, spremljanje, zdravljenje in lajšanje bolezni, okvar, invalidnosti, anatomskih funkcij ali fizioloških procesov, za nadzor spočetja in ki svojega glavnega predvidenega namena učinka na človeško telo ne dosega na farmakološki, imunološki ali metabolični način²⁵. V Evropi so medicinski pripomočki regulirani izdelki, kar pomeni, da morajo ustrezati zakonskim zahtevam in standardom (oznaka CE), biti varni in učinkoviti, prav tako pa morajo svoje obveznosti izpolnjevati tudi poslovni subjekti, ki delujejo kot proizvajalci, pooblaščen predstavniki, distributerji, uvozniki, proizvajalci pripomočkov izdelanih za posameznega uporabnika, proizvajalci sistemov in paketov, zdravstvene ustanove.²⁶
21. Veleprodaja medicinskih pripomočkov obsega nabavo le-teh pri domačih in tujih dobaviteljih ter njihovo prodajo kupcem, s čimer se zagotavlja oskrba bolnišnic, zdravstvenih domov, lekarn in drugih zdravstvenih ustanov po Sloveniji, kar prispeva k zaščiti in zdravju ljudi. Promet na debelo z medicinskimi pripomočki lahko opravljajo poslovni subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti.²⁷ Vsa podjetja se morajo vpisati v javni Register poslovnih subjektov, ki opravljajo promet z medicinskimi pripomočki na debelo. Tega vodi Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (v nadaljevanju: JAZMP), ki v Republiki Sloveniji opravlja regulatorno in nadzorstveno vlogo za medicinske

²² Dokument št. 3061-2/2023-9 z dne 17. 2. 2023.

²³ Dokument št. 3061-2/2023-43.

²⁴ Uradni list RS, št. 98/09.

²⁵ Vir: <https://www.jazmp.si/medicinski-pipomocki/splosno-o-medicinskih-pipomočkih/>, vpogled z dne 14. 2. 2023.

²⁶ Obveznosti poslovnih subjektov so določene v Uredbi o medicinskih pripomočkih EU 2017/745 (v nadaljevanju: Uredba MDR), Uredbi o *in vitro* diagnostičnih medicinskih pripomočkih EU št. 2017/746 (v nadaljevanju: Uredba IVDR) in na nacionalnem nivoju v ZMedPri.

²⁷ Prvi odstavek 52. člena ZMedPri.

pripomočke in subjekte, ki se z njimi ukvarjajo. JAZMP vodi tudi Register medicinskih pripomočkov, katerih proizvajalci oz. predstavniki proizvajalcev imajo sedež v RS.²⁸

22. Evropska komisija je v svojih preteklih odločitvah s področja proizvajalcev medicinske opreme in pripomočkov upoštevala zelo ozko, saj med posameznimi vrstami medicinske opreme in pripomočkov ni zamenljivosti na strani povpraševanja.²⁹ Tako je na primer opredelila poseben upošteveni trg za CT sisteme, MRI sisteme, opremo za nuklearno medicino, opremo za operacijske dvorane, opremo za intenzivno terapijo in tudi še bolj podrobno, kot trg za anestezijsko opremo, trg srčnih spodbujevalnikov, trg sistemov za oskrbo z medicinskimi plini, trg medicinskih aspiratorjev, trg operacijskih postelj idr.
23. Predmetna koncentracija se ne nanaša na proizvajalce medicinskih pripomočkov, ampak na podjetja, ki se ukvarjajo z uvozom, veleprodajo in distribucijo širokega spektra medicinskih pripomočkov različnih domačih in tujih proizvajalcev, zlasti za potrebe bolnišnic, zdravstvenih domov in drugih zdravstvenih ustanov v Sloveniji, lekarn in specializiranih prodajaln. K opredelitvi upoštevnega trga je zato treba pristopiti z vidika ponudbe. V primerih, ko distribucijska podjetja ponujajo široko paleto izdelkov (celotno linijo), je mogoče upoštevene trge skupaj opredeliti kot en upošteveni trg, čeprav med različnimi izdelki ni zamenljivosti povpraševanja.³⁰
24. Agencija je veleprodajni trg medicinskih pripomočkov definirala že v svoji pretekli praksi (zadeva Salus/Sanolabor), v zadevi Salus/Medicoengineering pa je opredelila ožji trg, in sicer veleprodajni trg medicinske opreme³¹.
25. Ker koncentracija ne vzbuja resnega suma o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, Agencija upoštevnega proizvodno/storitvenega trga ni dokončno opredelila, presojo predmetne koncentracije pa je izvedla na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov, saj v koncentraciji udeležena podjetja izvajajo prodajo širšega spektra medicinskih pripomočkov različnih domačih in tujih proizvajalcev na debelo.

B Upošteveni geografski trg

Veleprodajni trg medicinskih pripomočkov

26. Priglasitelj v zvezi z upoštevnim geografskim trgom navaja, da je le-ta nacionalen, saj je Skupina Salus večinoma aktivna na območju celotne Republike Slovenije (94 % vseh prihodkov od prodaje je Skupina Salus v letu 2021 ustvarila na območju Republike Slovenije³²). Tudi prevzeto podjetje Meditrade in njegovo odvisno podjetje TG-MED večino prihodkov ustvarita na slovenskem trgu.³³

²⁸ Vir: <https://www.jazmp.si/medicinski-pripomocki/registri/>, vpogled z dne 15. 2. 2023.

²⁹ Odločba Komisije: št. COMP/M.9945 – Siemens AG / Varian Medical Systems inc. z dne 19. 2. 2021, št. COMP/M.8006 – Canon Inc. / Toshiba Medical Systems Corporation z dne 19. 9. 2016, št. COMP/M.4300 – Philips / Intermagnetics z dne 7. 11. 2006 in št. COMP/M.3304 – General Electric / Amersham z dne 21. 1. 2004.

³⁰ Enako Komisija v zadevi COMP/M.3820 AVNET / MEMEC.

³¹ Medicinska oprema se uporablja v bolnišnicah, univerzitetnih kliničnih centrih, zdravstvenih domovih, diagnostičnih centrih in drugih zdravstvenih ustanovah (gre za npr. večje aparature, naprave in sistemi, kot so operacijske mize, monitorji za spremljanje življenjskih funkcij, anestezijski aparati, respiratorji, srčni spodbujevalniki, radiološka diagnostika (ultrazvok, rentgen, CT, MR), drugi diagnostični aparati, laboratorijska diagnostika ipd.

³² Vir AJPEŠ: Letno poročilo Skupine Salus, točka 4.18.

³³ Dokument št. 3061-2/2023-1, str. 20, odstavek 71.

27. Agencija je v svoji pretekli praksi veleprodajnemu trgu medicinskih pripomočkov določila nacionalno dimenzijo³⁴, Komisija pa v svojih odločitvah ni sprejela dokončne odločitve o tem, ali so trgi nacionalni ali bi morali obsegati celotni EGP.³⁵
28. Ker obravnavana koncentracija ne vzbuja pomislekov glede njene skladnosti s pravili konkurence, Agencija upoštevnege geografskega trga ni dokončno opredelila, pri presoji koncentracije pa je upoštevala območje Republike Slovenije zaradi več razlogov in sicer: (i) ker v koncentraciji udeležena podjetja ustvarijo večino prihodkov na slovenskem trgu, (ii) ker je večina medicinskih pripomočkov namenjenih slovenskim zdravstvenim ustanovam, (iii) ker se cene medicinskih pripomočkov med evropskimi državami razlikujejo, (iv) ker je lokalna prisotnost prodajalcev medicinske opreme pomembna za zagotavljanje poprodajnih storitev ter servisov, (v) zaradi načina financiranja medicinskih pripomočkov (večina jih je vsaj delno krita iz sredstev ZZSZ), in (vi) zaradi jezikovnih ovir (postopki javnih naročil potekajo v slovenskem jeziku; naročniki v določenih primerih zahtevajo znanje slovenskega jezika, ko gre za servisiranje in strokovno podporo).

C Presoja koncentracije

Horizontalni učinki na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov

29. Agencija je presoji koncentracije na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov izvedla na podlagi podatkov, posredovanih s strani priglasiatelja, podatkov konkurentov³⁶, podatkov Gospodarske zbornice Slovenije – Zbornica MedTech Slovenija³⁷, podatkov Ministrstva za javno upravo, Direktorata za javno naročanje³⁸, ter na podlagi javno dostopnih podatkov (JAZMP³⁹, E-bonitete⁴⁰, Portal javnih naročil⁴¹, Statistični Urad RS⁴², baza Elektronsko javno naročanje RS⁴³, Poročila o poslovanju javnih zdravstvenih zavodov in JAZMP Ministrstva za zdravje⁴⁴ in Poročila o delu Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil⁴⁵).

Velikost trga in tržni deleži

30. Ker javno objavljeni podatki o velikosti veleprodajnega trga medicinskih pripomočkov ne obstajajo, je priglasiatelj podal oceno velikosti trga in oceno tržnih deležev, ki jih dosegajo v koncentraciji udeležena podjetja na območju Republike Slovenije v preteklih treh letih, ki so razvidni iz spodnje tabele.⁴⁶

³⁴ Zadeva Salus/Medicoengineering, odločba št. 3061-9/2022-27 z dne 18. 5. 2022, zadeva Salus/Sanolabor, odločba št. 3061-19/2018-16 z dne 20. 9. 2018 in zadeva Salus/Pharmacon, odločba št. 306-64/2007-2 z dne 8. 6. 2007.

³⁵ Odločbi Komisije št. COMP M.3304 GE/AMERSHAM z dne 21. 1. 2004 in št. COMP M.2537 Philips/Marconi Medical Systems z dne 17. 1. 2001.

³⁶ Dokumenti št.: 3061-2/2023-14, 3061-2/2023-19, 3061-2/2023-22, 3061-2/2023-25, 3061-2/2023-27, 3061-2/2023-28, 3061-2/2023-29, 3061-2/2023-30, 3061-2/2023-33, 3061-2/2023-34, 3061-2/2023-35, 3061-2/2023-36, 3061-2/2023-37, 3061-2/2023-39, 3061-2/2023-46 in 3061-2/2023-58.

³⁷ Dokument št. 3061-2/2023-52.

³⁸ Dokument št. 3061-2/2023-45.

³⁹ <https://www.jazmp.si/>

⁴⁰ <https://www.ebonitete.si/>

⁴¹ <https://www.enarocanje.si/>

⁴² <https://pxweb.stat.si/SiStat/si>

⁴³ <https://ejn.gov.si/>

⁴⁴ Dostopna na: <https://www.gov.si/teme/izvajanje-zdravstvene-dejavnosti/>.

⁴⁵ Poročilo o delu za leto 2021, dostopno na :

https://www.dkom.si/mma/Porocilo_o_delu_2021.pdf/2022060711230942/?m=1654593789, vpogled z dne 15. 2. 2023.

⁴⁶ Vir: dokument št. 3061-2/2023-43, odgovor na vprašanje 4 (Dodatno glede trga medicinskih pripomočkov).

Tabela 1: Prihodki od prodaje na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov v RS v letih 2019 - 2021 (v EUR) ter pripadajoči tržni deleži (v %)

	2019		2020		2021	
	Prihodki od prodaje (EUR)	Tržni delež	Prihodki od prodaje (EUR)	Tržni delež	Prihodki od prodaje (EUR)	Tržni delež
Salus Veletrgovina		[0-5] %		[0-5] %		[0-5] %
Sanolabor		[5-10] %		[5-10] %		[0-5] %
Skupina SALUS skupaj		[5-10] %		[5-10] %		[5-10] %
Meditrade		[0-5] %		[0-5] %		[0-5] %
TG-MED		[0-5] %		[0-5] %		[0-5] %
Prevzeto podjetje skupaj		[0-5] %		[0-5] %		[0-5] %
Združeno podjetje		[5-10] %		[5-10] %		[5-10] %
Ocena velikosti trga RS	708.839.688	100 %	881.077.977	100 %	1.341.111.348	100 %

Vir: : dokument št. 3061-2/2023-43, odgovor na vpr. 4 (Dodatno glede trga medicinskih pripomočkov).

31. V zvezi z oceno velikosti trga, ki izhaja iz Tabele 1, je priglasiatelj pojasnil, da je pridobil podatke o velikosti veleprodajnega trga medicinskih pripomočkov v RS tako, da je od prihodkov od prodaje blaga na domačem trgu na debelo iz baze Statističnega Urada RS Si-STAT (za blagovni skupini 2.7.1 – zdravila in drugi farmacevtski proizvodi in farmacevtske surovine in 2.7.2 – medicinska oprema)⁴⁷, odštel (i) prihodke od prodaje za humana zdravila z in brez recepta, prehranska dopolnila, kozmetiko, hrano in ostalo, kakor so navedeni v bazi ePharma ter (ii) prihodke od prodaje proizvajalcev in veletrgovcev z zdravili, ki jih ti ustvarijo neposredno z javnimi institucijami (tj. bolnicami in javnimi lekarniškimi zavodi), kot ti izhajajo iz baze ERAR⁴⁸, jih pa po priglasiatelju dostopnih informacijah ti ne poročajo v bazo ePharma.
32. Agencija ugotavlja, da je predstavljena metodologija izračuna ocene velikosti veleprodajnega trga medicinskih pripomočkov, ki jo je navedel priglasiatelj, za potrebe tega postopka neprimerna, saj prihodki iz naslova zdravil in drugih farmacevtskih proizvodov ter farmacevtskih surovin (blagovna skupina 2.7.1) iz baze Si-STAT, ne sodijo na predmetni upoštevni trg. Pri oceni velikosti trga je Agencija upoštevala le blagovno skupino 2.7.2 »medicinska oprema«, saj slednja, v skladu z metodološkimi pojasnili Statističnega Urada RS⁴⁹, obsega medicinske instrumente, naprave in pripomočke, injekcijske igle, katetre, ipd., ortopedske pripomočke, proteze, očala, leče, medicinsko, zobozdravniško in veterinarsko pohištvo. Slednje v zadevni upoštevni trg sicer ne sodi, poleg tega so nekateri medicinski pripomočki zajeti tudi v drugih blagovnih skupinah⁵⁰, vendar, ker drugi razpoložljivi podatki o velikosti predmetnega trga niso na voljo, in ker ocene velikosti trga niso podali niti konkurenti v analizi trga (razen eno podjetje⁵¹), je Agencija za oceno velikosti trga uporabila najboljši približek - podatek za blagovno skupino »medicinska oprema«. Iz podatkovne baze Si-Stat je Agencija pridobila podatke o ustvarjenih prihodkih od prodaje blaga za blagovno skupino »medicinska oprema« na domačem trgu v trgovini na debelo v RS za zadnja tri leta, ki izhajajo iz Tabele 2, ter izvedla izračun tržnih deležev v koncentraciji udeleženih podjetij, pri čemer je upoštevala podatke o ustvarjenih prihodkih od prodaje na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov, ki jih je posredoval priglasiatelj.

⁴⁷ Vir: Prihodek od prodaje blaga v trgovini na debelo (1000 EUR) po blagovnih skupinah, leto, SiteTitle (stat.si).

⁴⁸ <https://erar.si/>

⁴⁹ Dostopna na: <https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/8263>; vpogled z dne 6. 4. 2023.

⁵⁰ Del blagovne skupine »Računalniki, elektronski in optični izdelki« so tudi elektromedicinske, elektroterapevtske ter sorodne naprave, ki sodijo med medicinske pripomočke, a jih SURS obravnava pod drugo blagovno skupino.

⁵¹ Dokument št. 3061-2/2023-36.

izjemno povečali, vendar je bilo to le začasne narave, zato se bo promet TG-MED vrnil na raven pred epidemijo Covid-19.

35. Glede na navedeno Agencija ugotavlja, da bo prirast tržnega deleža združenega podjetja na veleprodajnem trgu medicinske opreme v RS po izvedeni koncentraciji dejansko še nižji in bo znašal [0-5] odstotne točke, kar pomeni, da bo imelo združeno podjetje po izvedeni koncentraciji [10-20] % tržni delež na predmetnem trgu. Povečanja, ki so manjša od 5 %, so v skladu s prakso Evropske komisije zgolj minimalna, zato se v takih primerih lahko sklepa, da koncentracija najverjetneje ne bo bistveno vplivala na stanje konkurence na zadevnem trgu.

Javna naročila medicinskih pripomočkov

36. Na območju Republike Slovenije so bolnišnice, javni lekarniški zavodi, javni zdravstveni domovi in ostali javni zdravstveni zavodi, dolžni kupovati medicinske pripomočke preko javnih naročil, v okviru katerih morajo slediti načelom javnega naročanja, ki jih določa Zakon o javnem naročanju⁵⁶. Vsa javna naročila so v skladu z veljavno zakonodajo objavljena na Portalu javnih naročil, v primeru preseganja mejnih vrednosti pa v UL EU.⁵⁷
37. Večina medicinskih pripomočkov se v Republiki Sloveniji prodaja preko javnih naročil, del pa se prodaja tudi direktno končnim kupcem, zlasti zasebnim zdravstvenim centrom in zasebnim uporabnikom. Javni sektor je ključen tudi za v koncentraciji udeležena podjetja, ki so v zadnjih treh letih [REDACTED]⁵⁸, prav tako so številni konkurenti, ki so posredovali svoje odgovore v okviru analize trga navedli, da večino prihodkov od prodaje medicinskih pripomočkov ustvarijo preko sistema javnih naročil.
38. Javna naročila za medicinske pripomočke in opremo po navedbah priglasiatelja praviloma potekajo na način, da naročnik identificira svoje potrebe, opredeli tehnične in strokovne zahteve, pri tem pa ne sme prihajati do preferenc, ter javno naročilo objavi na Portalu javnih naročil, ki je javno dostopen⁵⁹. Vsi ponudniki, ki ustrezajo tehničnim in strokovnim zahtevam in so registrirani pri JAZMP, se lahko prijavijo na javno naročilo in oddajo svojo ponudbo. Konkurenti so v analizi trga navedli, da je najnižja cena, ob izpolnjevanju vseh tehničnih zahtev naročnika za posamezne produkte ali produktne skupine, glavno in odločilno merilo za izbiro ponudbe (najnižja vrednost sklopa ali včasih celo najnižja cena artikla), v nekaterih postopkih pa naročniki dodatno točkujejo še določene tehnične funkcionalnosti aparatov. Cene medicinskih pripomočkov v RS niso regulirane, ponudniki so avtonomni pri oblikovanju cen, pri tem upoštevajo nabavne cene proizvajalcev, druge povezane stroške (transport, skladiščenje, manipulacija, administracija ipd.), maržo ter stanje konkurence na trgu. V določenih primerih pa obstajajo določeni regulatorni mehanizmi, ki uravnavajo cene medicinskih pripomočkov (gre za primere, ko naročniki ocenijo skupno vrednost javnega naročila ali določijo najvišje dopustne cene artiklov, ali določijo ceno pripomočka po tržni ceni iz prejšnjih javnih naročil⁶⁰, ali v primerih, ko ZZSZ na podlagi Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja določi najvišjo ceno medicinskega pripomočka - cenovni standard⁶¹). Naročnik med prejetimi ponodbami izbere posameznega dobavitelja ali skupino ponudnikov, katerim razdeli javno naročilo oz. posamezne sklope javnih naročil.

⁵⁶ Poglavje 1.3, načela javnega naročanja: prost pretok blaga in storitev, gospodarnost, učinkovitost in uspešnost, zagotavljanje konkurence med ponudniki, transparentnost javnega naročanja, enakopravna obravnava ponudnikov in sorazmernosti (UL RS št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US in 100/22 – ZNUZSZS).

⁵⁷ Dokument št. 3061-2/2023-25, odgovor na točko 7.

⁵⁸ Dokument št. 3061-2/2023-54.

⁵⁹ <https://www.enarocanje.si/>.

⁶⁰ Navedbe konkurentov v analizi trga, dokumenti št. 3061-2/2023-29, 3061-2/2023-22 in 3061-2/2023-55.

⁶¹ Dokument št. 3061-2/2023-36.

39. Priglasitelj je posredoval podatke o javnih naročilih za medicinske pripomočke, na katere so se v letih od 2019 do 2021 javila v koncentraciji udeležena podjetja.⁶² Agencija je preučila navedena in nekatera druga javna naročila za medicinske pripomočke, dostopna na Portalu javnih naročil, in pri tem ugotovila, da med naročniki ni enotnega načina po katerem oblikujejo javno naročilo oz. posamezne sklope le-tega. Nekateri oblikujejo zelo obsežne sklope z različnih medicinskih področij (v enem sklopu je lahko tudi 300 različnih medicinskih pripomočkov), drugi oblikujejo manjše sklope po posameznih medicinskih področjih ali celo po posameznih artiklih (npr. operacijski plašči). Agencija ugotavlja, kar potrjuje tudi analiza trga, da je stopnja konkurence na javnih naročilih za medicinske pripomočke večja v primerih, ko naročniki oblikujejo manjše sklope, saj je za navedeni trg značilno, da je ta zelo razdrobljen, na trgu delujejo številna specializirana podjetja za posamezna medicinska področja z nizkimi tržnimi deleži, v številnih primerih se naročilo odda skupini gospodarskih subjektov. Analiza trga je še potrdila, da naročniki s tem, ko oblikujejo široke in »zaprte sklope«⁶³ ter oblikujejo zahtevne dobavne pogoje, onemogočajo konkurenco na javnih naročilih za medicinske pripomočke, saj se manjša podjetja na takšna javna naročila, zaradi omejenega prodajnega asortimaja ne morejo javiti, zato so ponudniki lahko le velika podjetja s širokim spektrom medicinskih pripomočkov za širše zdravstveno področje, ki lahko tudi organizacijsko lažje izvajajo logistične potrebe dostave blaga. Zaradi ekonomičnosti in učinkovitosti široke sklope na javnih naročilih pogosto oblikujejo zdravstveni domovi in druge ustanove na primarni ravni (npr. domovi za starejše), ki pri svojem delu uporabljajo širok spekter medicinskih pripomočkov.⁶⁴ Agencija ugotavlja, da bi delež takšnih javnih naročil v letu 2021 lahko znašal 4,6 %, v letu 2020 pa 3,4 % od vseh oddanih javnih naročil za medicinske pripomočke v posameznem letu.⁶⁵

40. Podjetja iz skupine Salus (Salus Veletrgovina in Sanolabor) in Meditrade ter TG-MED si na javnih razpisih za medicinske pripomočke konkurirajo le v omejenem obsegu ([REDACTED]), in sicer na spodaj naštetih sklopih javnih naročil za medicinske pripomočke:

- (i) [REDACTED],
- (ii) [REDACTED],
- (iii) [REDACTED],
- (iv) [REDACTED],
- (v) [REDACTED],
- (vi) [REDACTED], in
- (vii) [REDACTED].

41. Na navedenih področjih se bo število konkurentov zaradi izvedene koncentracije zmanjšalo, vendar, ker prevzeto podjetje, kot navaja priglasitelj⁶⁷, [REDACTED], bo do zmanjšanja konkurenčnega pritiska po izvedeni koncentraciji večinoma prišlo le na segmentu

⁶² Dokument št. 3061-2/2023-9 in njegove priloge.

⁶³ Pri zaprtih podsklopih mora ponudnik ponuditi vse razpisane vrste blaga, v nasprotnem primeru se ponudba izloči. Ponudniki lahko na odprtih sklopih predložijo ponudbo za eden, več ali vse razpisane podsklope.

⁶⁴ Dokumenti št. 3061-2/2023-58, 3061-2/2023-14 in 3061-2/2023-39.

⁶⁵ Preračun Agencije na podlagi podatkov o oddanih javnih naročilih za medicinske pripomočke (koda CPV 33100000 in njene podredne kode), kjer so bili naročniki zdravstveni domovi in domovi za starejše v letih 2021 in 2020 (MJU, Direktorat o javnem naročanju, dok. 3061-2/2023-53).

⁶⁶ Dokument št. 3061-2/2023-9, str.6.

⁶⁷ Dokument št. 3061-2/2023-1, str. 18, odstavek 65.

██████████, na širšem veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov v RS pa bo združeno podjetje s tem, ko bo razširilo in optimiziralo prodajni asortima in storitve, svoj položaj utrdilo.

42. Ob upoštevanju dejstva, da udeleženske koncentracije ustvarijo večino svojih prihodkov s prodajo blaga javnemu sektorju preko sistema javnih naročil, v okviru katerega naročniki ne smejo omejevati konkurence med ponudniki, in dejstva, da je združeno podjetje pri oblikovanju cen medicinskih pripomočkov omejeno tudi z ostalimi konkurenti na trgu, saj je na javnem naročilu kriterij cene največkrat merilo za izbor ponudb, Agencija ugotavlja, da v zvezi z obravnavano koncentracijo ni izkazan resen sum o njeni neskladnosti s pravili konkurence. V Sloveniji odloča o zakonitosti oddaje javnih naročil na vseh stopnjah postopka javnega naročanja Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: DKOM). Slednja je v letu 2021 rešila 48 zahtevkov za revizijo v zvezi z javnimi naročili, ki se nanašajo na medicinsko opremo, farmacevtske izdelke in izdelke za osebno nego, kar predstavlja 19,75 % od vseh zahtevkov za revizijo v tem letu oz. 37,26 % od skupne vrednosti vseh zahtevkov za revizijo v tem letu.⁶⁸ Kot zagovornik javnega interesa lahko zahtevo za revizijo vložijo tudi Agencija na podlagi 6. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN).
43. Tudi nekateri konkurenti so v analizi trga navedli, da je v Sloveniji veliko ponudnikov medicinskih pripomočkov⁶⁹, zato se konkurenčni pogoji ne bi smeli poslabšati, zlasti če bodo naročniki oblikovali manjše sklope na javnih naročilih, ki zagotavljajo večjo konkurenčnost, saj so na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov prisotna številna manjša specializirana podjetja.⁷⁰ Drugi konkurenti so izrazili skrb, ker sta Sanolabor in Salus pomembna akterja na zadevnem trgu, ki pokrivata širok asortima medicinskih pripomočkov in zdravil tako za terciarno, sekundarno in primarno raven zdravstvene oskrbe, ter na B2B trgu in B2C trgu z mrežo Sanolaborjevih maloprodajnih trgovin⁷¹, tretji menijo, da predmetna združitev povečuje moč tega konkurenta zaradi učinkov sinergij⁷², zato lahko vsakršna koncentracija s tako velikima podjetjema poslabša pogoje na trgu, zlasti v primerih, ko so sklopi na javnih naročilih široki in zaprti.⁷³ Številni konkurenti predvidene ocene konkurenčnih pogojev po izvedeni koncentraciji niso mogli podati, ker ne razpolagajo z zadostnimi podatki.⁷⁴

Konkurenti

44. Promet z medicinskimi pripomočki na debelo lahko v skladu s 52. členom ZMedPri opravljajo poslovni subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti. Ti morajo biti vpisani v register poslovnih subjektov pri JAZMP, iz katerega izhaja, da je na dan 17. 5. 2021 v Republiki Sloveniji 1.832 poslovnih subjektov opravljalo dejavnost prometa z medicinskimi pripomočki na debelo⁷⁵. Ti so lahko trgovali s 6.581 medicinskimi pripomočki, ki so vpisani v Register medicinskih pripomočkov, katerih proizvajalci oziroma predstavniki proizvajalcev imajo sedež v Republiki Sloveniji.⁷⁶ Po navedbah priglasiatelja je število aktivnih subjektov na zadevnem trgu manjše in znaša 455 na dan 10. 3. 2023.⁷⁷ Iz navedenega je razvidno, da je

⁶⁸ Vir: Poročilo o delu DKOM za leto 2021, str. 54-55, dostopno na: https://www.dkom.si/mma/Poro_ilo_o_delu_2021.pdf/2022060711230942/?m=1654593789, vpogled z dne 28. 2. 2023.

⁶⁹ Dokument št. 3061-2/2023-34.

⁷⁰ Dokumenti št. 3061-2/2023-22, 3061-2/2023-27, 3061-2/2023-29 in 3061-2/2023-34.

⁷¹ Dokument št. 3061-2/2023-29.

⁷² Dokumenta št.: 3061-2/2023-28 in 3061-2/2023-39.

⁷³ Dokument št. 3061-2/2023-14.

⁷⁴ Dokument št. 3061-2/2023-25, 3061-2/2023-30, 3061-2/2023-35 in 3061-2/2023-36.

⁷⁵ Vir: <https://www.jazmp.si/medicinski-pripomocki/registri/>

⁷⁶ Vir: https://www.jazmp.si/fileadmin/datoteke/seznami/SMP/_SEZNAM-MP-REGISTER_MP.pdf

⁷⁷ Naveden podatek je priglasiatelj pridobil na način, da je na spletni strani ebonitete.si poiskal podjetja, ki poslujejo pod klasifikacijsko dejavnostjo G 46.460 - Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali, ter označil dodaten kriterij, da se izpišejo le »aktivni subjekti«, ki poslujejo pod to klasifikacijo dejavnosti.

predmetni trg široko razdrobljen s prisotnostjo številnih manjših konkurentov, kar so potrdili tudi konkurenti v analizi trga.⁷⁸

45. Kot najpomembnejše konkurente v koncentraciji udeleženih podjetij priglasitelj navaja podjetja

[REDACTED], ki se poleg veleprodaje medicinske opreme ukvarjajo tudi z drugimi dejavnostmi. Ker členitev prihodkov po dejavnostih pri večini podjetij ni dostopna prek javnih evidenc, priglasitelj tržnih deležev konkurentov ni mogel določiti, navedel pa je še številne druge manjše konkurente, ki delujejo na tem trgu: [REDACTED]

[REDACTED]

46. V skladu s pravili notranjega trga je trg znotraj EU enoten, zato se lahko na slovenske javne razpise prijavi katerikoli ponudnik iz EU. V zadnjem času naj bi se število tujih ponudnikov na javnih razpisih po navedbah priglasiatelja povečevalo, čeprav je večina konkurentov v analizi trga navedla, da se na javne razpise večinoma prijavljajo slovenska podjetja, ali tuja s stalnimi podružnicami v Sloveniji, kar je ugotovila tudi Agencija pri pregledu javnih naročil s tega področja⁸⁰. Zaradi zahteve naročnikov po kratkih časovnih odzivih za izvedbo poprodajnih storitev (vzdrževanje in popravila medicinske opreme, aplikativna podpora, kalibracija medicinske opreme ipd.), plačilne nediscipline naročnikov, visokih, enostranskih in neuravnoteženih zahtev s strani naročnikov (visoke bančne garancije, nedorečenost razpisanih količin), ter javno naročniške zakonodaje, se podjetja s sedežem izključno v tujini ne prijavljajo pogosto.⁸¹ Slovenija je za tuje dobavitelje ekonomsko manj zanimiva tudi zaradi dejstva, da je slovenski trg majhen, zato so razpisne količine za njih premajhne, omejitev pa predstavlja tudi jezik.⁸² Tudi iz javno dostopnih podatkov o oddanih javnih naročilih v Republiki Sloveniji v letu 2022, kjer so predmet medicinska oprema, farmacevtski izdelki in izdelki za osebno nego izhaja, da je bilo v letu 2022 95 % vseh ponudnikov iz Slovenije.⁸³
47. Ker priglasiatelj podatkov o tržnih deležih konkurentov ni predložil, je Agencija na podlagi podatkov o ustvarjenih prihodkih od prodaje na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov, ki so jih posredovali konkurenti v analizi trga in podatkov o oceni velikosti trga, ki jo je pridobila iz SURS evidenc za blagovno skupino 2.7.2 »medicinska oprema«, izvedla izračun tržnih deležev nekaterih ostalih konkurentov na tem trgu, ki so razvidni iz spodnje tabele.

⁷⁸ Dokumenti št. 3061-2/2023-14, 3061-2/2023-22, 3061-2/2023-28, 3061-2/2023-33, 3061-2/2023-34, 3061-2/2023-39 in 3061-2/2023-46.

⁷⁹ Dokument št. 3061-2/2023-1, točka 6.2.3.1 in dokument št. 3061-2/2023-9, str.7.

⁸⁰ <https://www.enarocanje.si/>.

⁸¹ Dokumenti št. 3061-2/2023-14, 3061-2/2023-22, 3061-2/2023-28, 3061-2/2023-29, 3061-2/2023-33 in 3061-2/2023-58.

⁸² Dokumenta št. 3061-2/2023-28 in 3061-2/2023-36.

⁸³ Portal o Elektronskem javnem naročanju Republike Slovenije, dostopen na: <https://ein.gov.si/>, vpogled z dne 30. 3. 2023.

precejšnja in omogoča oblikovanje konkurenčnih cen, zlasti ob upoštevanju dejstva, da je najpogostejše merilo za izbor ponudbe na javnem naročilu najnižja cena (ob upoštevanju vseh tehničnih zahtev navedenih v javnem naročilu). Manj konkurence je pri specialnih oziroma specifičnih materialih in aparaturah.⁸⁷

Pomen uvoza in vnosa blaga v RS

50. Ker domača industrija vseh potreb po medicinskih pripomočkih v RS ni zmožna zadovoljiti, je pomen uvoza in vnosa blaga v RS velik, saj se z njim zagotavlja celovita in nemotena oskrba bolnišnic, zdravstvenih domov in drugih zdravstvenih ustanov z ustreznimi medicinskimi pripomočki ter s tem zaščita in zdravje ljudi. Za medicinske pripomočke velja znotraj EU prost pretok blaga, vsi pripomočki so vpisani in regulirani s strani države članice EU, v kateri ima sedež proizvajalec oziroma v primeru proizvajalca iz tretje države, njegov pooblaščen predstavnik s sedežem v EU. Priglasitelj navaja, da znotraj območja EU ni kvot, tarif ali drugih trgovinskih omejitev, ki bi bistveno vplivale na vnos blaga na območje RS, poleg tega transportni stroški na uvoz in vnos blaga v RS nimajo bistvenega vpliva.⁸⁸ V koncentraciji udeležena podjetja transport blaga za oskrbo trga izvajajo preko tretjih oseb.⁸⁹
51. V letu 2021 je bilo v Slovenijo uvoženih za 446,9 mio EUR medicinskih pripomočkov. Uvoz medicinskih pripomočkov se je v povprečju zadnjih treh let (2019-2022) povečal za 8,3 % na leto.⁹⁰ Največ medicinske opreme se vnos v RS iz Nemčije, Belgije, Avstrije, Francije, Madžarske, Italije in Nizozemske.⁹¹ Delež uvoza in vnosa medicinske opreme v Republiko Slovenijo je v povprečju zadnjih treh let znašal za Skupino Salus več kot [REDACTED], za podjetje Meditrade [REDACTED], za podjetje TG-MED pa [REDACTED].⁹²

Najpomembnejši kupci in dobavitelji

52. Na splošno je mogoče kupce na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov razdeliti v naslednje skupine: bolnišnice (splošne bolnišnice, klinični centri in zdravstveni domovi), domovi starejših občanov, lekarne, ministrstva (Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za obrambo), ostali partnerji (zasebna patronaža, zasebni stomatologi, zasebni zdravniki in zasebni zobotehniki), trgovine z ortopedskimi pripomočki, veterinarske klinike in zdravilišča. Med petimi najpomembnejšimi kupci medicinskih pripomočkov v koncentraciji udeleženih podjetij v zadnjih treh letih so različne javne zdravstvene ustanove, ki so podvržene pravilom javnega naročanja. Nekateri kupci imajo visoke deleže v skupni prodaji posameznega v koncentraciji udeleženega podjetja⁹³, zato je Agencija preverila, ali jim je mogoče pripisati veliko nakupno moč, ki bi lahko nevtralizirala povečano tržno koncentracijo. Nekateri konkurenti so v analizi trga navedli, da je pogajalska moč naročnikov večja v primerih, ko imajo medicinski pripomočki na trgu veliko nadomestkov, zaradi česar se na javni razpis javi veliko ponudnikov, pri medicinskih pripomočkih, ki so visoko tehnološki oz. jih na trgu ni lahko nadomestiti, pa je njihova moč manjša.⁹⁴ Mnenja glede nakupne moči velikih kupcev so bila deljena tudi med ostalimi konkurenti, nekateri so menili, da bi lahko največjim kupcem v RS (npr. UKC-ji, bolnišnice in Onkološki inštitut) pripisali veliko pogajalsko moč⁹⁵, po mnenju drugih naročniki te moči nimajo zaradi vključenosti v sistem javnega naročanja.⁹⁶

⁸⁷ Dokument št. 3061-2/2023-58.

⁸⁸ Dokument št. 3061-2/2023-1, str. 28, odgovor (d).

⁸⁹ Navedbe priglasitelja, dokument št. 3061-2/2023-1, odstavek 118.

⁹⁰ Analiza trga medicinskih pripomočkov, marec 2023, GZS (priloga dokumenta št. 3061-2/2023-52).

⁹¹ Vir iz podatkov Statističnega urada RS o uvozu medicinske opreme v letu 2021 je razvidno, da se podatkovna baza SI-STAT, dosegljiva na: <https://www.stat.si/statweb>, vpogled z dne 27. 1. 2023 in priloga 13 dokumenta št. 3061-2/2023-1.

⁹² Navedba priglasitelja, dokument št. 3061-2/2023-1, str. 27, točka 6.2.4.1. (a).

⁹³ Dokument št. 3061-2/2023-1, točka 6.2.5.1.

⁹⁴ Dokumenti št. 3061-2/2023-29, 3061-2/2023-30, 3061-2/2023-33, 3061-2/2023-35, 3061-2/2023-39 in 3061-2/2023-55.

⁹⁵ Dokumenti št. 3061-2/2023-14, 3061-2/2023-22 in 3061-2/2023-58.

⁹⁶ Dokumenta št. 3061-2/2023-28 in 3061-2/2023-36.

53. Skupina Salus ima več kot 5.000 različnih kupcev letno, največjih ■■■ predstavlja ■■■ prodaje, največji kupec pa predstavlja ■■■.⁹⁷ Na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov igra nadvse pomembno vlogo javni sektor, ki je ključen tudi za v koncentraciji udeležena podjetja.
54. Priglasitelj je navedel tudi pet najpomembnejših dobaviteljev za vsako v koncentraciji udeleženo podjetje v zadnjih treh letih. Agencija ugotavlja, da ima vsako podjetje svoje dobavitelje medicinske opreme, med katerimi so tako domača kot velika tuja globalna podjetja, pri čemer nekateri dobavitelji dosegajo visoke deleže dobave glede na vsoto vseh dobav posameznega podjetja.⁹⁸ Agencija je že v svoji pretekli praksi ugotovila, da je za distributerje in uvoznike medicinskih pripomočkov na veleprodajnem trgu medicinske opreme najbolj pomembno pridobivanje dobaviteljev oziroma zastopništev⁹⁹, čeprav priglasitelj navaja, da je na trgu prisotna tendenca izstopanja iz ekskluzivnih pogodb večjih mednarodnih dobaviteljev, s čimer si zagotavljajo krajše časovne roke plačil in večjo konkurenco na strani podjetij, ki iščejo zastopstva¹⁰⁰. Podjetja udeležena v koncentraciji imajo v nekaterih primerih z dobavitelji medicinskih pripomočkov sklenjene (ne-ekskluzivne) distribucijske pogodbe, na podlagi katerih distributer kontinuirano naroča izdelke pri dobavitelju, slednji pa ni zavezan k uporabi samo enega distributerja na slovenskem trgu. Priglasitelj navaja, da se Slovenija na nivoju javnega zdravstva sooča z visokimi nabavnimi cenami, ki jih diktirajo proizvajalci in so posledica nizke pogajalske moči distributerjev medicinske opreme v Sloveniji. To težavo dodatno povečuje majhnost slovenskega trga (ekonomija obsega), stroški logistike in izrazita razdrobljenost manjših ponudnikov medicinske opreme, ki imajo težke nabavne pogoje pri globalnih proizvajalcih, kar se odraža v zahtevah po predplačilih (celovito financiranje zalog), pomanjkanju rabatnih lestvic ter nepripravljenosti proizvajalcev za nižanje cen za potrebe javnih razpisov. Salus navaja, da bo lahko s svojim položajem na trgu in komplementarno dejavnostjo to področje nadgradil in kupcem ponudil višji nivo storitve za enako ali nižjo ceno.¹⁰¹

Ovire za vstop na trg

55. Agencija v postopku presoje koncentracije primerja konkurenčne pogoje, ki bi nastali kot posledica koncentracije, s pogoji, ki bi prevladali brez združitve, pri čemer večji kot je prirast tržnega deleža, bolj verjetno je, da bo združitev povzročila bistveno povečanje tržne moči. Kljub temu, da je v predmetni zadevi prirast tržnega deleža majhen, je Agencija preverila okoliščine, ki bi lahko predstavljale bistvene ovire za vstop na trg, kar je pomemben element celovite konkurenčno-pravne presoje in pomemben izravnalni dejavnik pri presoji predvidenega učinka koncentracije.
56. Nekatera podjetja so v okviru analize trga navedla, da za vstop na veleprodajni trg medicinskih pripomočkov ni ovir, ki bi preprečevale novim ponudnikom vstop na trg, potencialni konkurenti so lahko vsa podjetja, ki so registrirana za veleprodajo medicinskih pripomočkov pri JAZMP. Druga podjetja so navajala različne ovire za vstop na trg: (i) pretekle reference (naročnik npr. zahteva, da je ponudnik prodajal medicinski pripomoček bolnišnicam v zadnjih treh letih), (ii) obsežna javna naročila z zaprtimi sklopi (zdravstveni domovi in DSO pogosto oblikujejo široke sklope javnih naročil s pestrim naborom artiklov, ki si niso sorodni), (iii) dodatne zahteve na javnih razpisih (npr. dobava blaga v roku 24ur na vsako stroškovno mesto), (iv) jezik, (v) zakonodaja¹⁰² (izpolnjevanje vseh skladnostnih in regulativnih zahtev: CE oznaka, in

⁹⁷ Navedbe priglasitelja, dokument št. 3061-2/2023-1, odstavek 126.

⁹⁸ Dokument št. 3061-2/2023-1, tabele v točki 6.2.5.2.

⁹⁹ Koncentracija Salus/Medicoengineering, dokument št. 3061-9/2022-1.

¹⁰⁰ Dokument št. 3061-2/2/2023-1, odstavek 128.

¹⁰¹ Dokument št. 3061-2/2023-1, odstavek 40 in dokument št. 3061-2/2023-43, odgovor na vpr. 10.

¹⁰² ZMedPri, Uredba o medicinskih pripomočkih in Uredba o in vitro medicinskih pripomočkih ter direktive EU.

MDD/MDR certifikati, etikete, testiranja, pakiranje, oznake in navodila za uporabo v lokalnem jeziku, ustrezna registracija produktov pri JAZMP), (vi) finančni vložki (visoke bančne garancije za prijavo na razpis), (vii) visoka vrednost zalog (zaradi kratkih dobavnih rokov), (viii) finančna nedisciplina javnih zavodov in (ix) majhnost trga.

57. Po navedbah priglasiatelja za vstop na predmetni trg ni večjih formalnih, naravnih ali stroškovnih ovir.¹⁰³ Gre za dejavnost posredništva, kjer so začetni stroški poslovanja nizki. Na trgu delujejo številna podjetja, od katerih jih je precej uvrščenih v mikro enote. Med stroške vstopa priglasiatelj navaja: (i) stroške ustanovitve poslovnega subjekta, (ii) stroške za zagon podjetja in (iii) stroške kadra; med pravne ovire pa zakonodajo, ki določa zahteve, ki jih morajo izpolnjevati medicinski pripomočki in podjetja, ki opravljajo promet z medicinskimi pripomočki na debelo. Ker se dejavnost v koncentraciji udeleženih podjetij nanaša na distribucijo medicinskih pripomočkov in ne na proizvodnjo, bistvenih omejitev zaradi obstoja patentov, posebnih znanj, izkušenj in pravic intelektualne lastnine, ni. Dostop do virov nabav je enostaven, saj je trg globalen in ker gre za javna naročila izdelkov, ki so v vseh državah po svetu enaki, jih je enostavno kupiti v tujini in uvoziti v Slovenijo.
58. Na podlagi vsega navedenega Agencija ugotavlja, da ovire za vstop na veleprodajni trg dobave medicinskih pripomočkov sicer obstajajo, vendar le-te, glede na število poslovnih subjektov, ki v Republiki Sloveniji opravljajo promet z medicinskimi pripomočki na debelo, niso takšne, da bi novim potencialnim konkurentom preprečevale vstop na trg.

Sklepno o presoji

59. Iz posredovanih in drugih razpoložljivih podatkov izhaja, da koncentracija podjetij iz skupine Salus in Meditrade zaradi majhnega prirasta tržnega deleža kot posledica priglašene koncentracije ([0-5] odstotne točke) ne bo imela za posledico ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja, zaradi katerega bi bila učinkovita konkurenca na obravnavanem upoštevem trgu izločena ali bistveno zmanjšana. Združeno podjetje bo imelo po izvedeni koncentraciji [10-20] % tržni delež na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov. Ob upoštevanju dejstev, da udeleženki koncentracije ustvarita večino svojih prihodkov s prodajo blaga preko sistema javnih naročil, da je trg izrazito razdrobljen, s številnimi manjšimi konkurenti, da znotraj EU velja prost pretok blaga, in ker ne obstajajo vstopne ovire, ki bi novim potencialnim konkurentom preprečevale vstop na trg, Agencija meni, da ni verjetno, da bi s koncentracijo ustvarjena tržna struktura lahko povzročila bistveno omejevanje učinkovite konkurence na veleprodajnem trgu medicinskih pripomočkov.

IV. ZAKLJUČEK

60. Ob upoštevanju vseh razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da v zvezi z obravnavano koncentracijo pridobitve izključne kontrole podjetja Salus nad podjetjem Meditrade ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, zato Agencija koncentraciji na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOmK-1 ne nasprotuje.

V. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

61. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku¹⁰⁴ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

¹⁰³ Dokument št. 3061-2/2023-1.

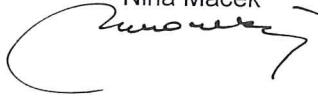
¹⁰⁴ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

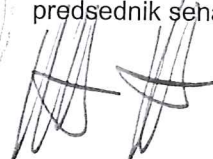
Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vложи pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:

Nina Maček

Andrej Matvoz
predsednik senata

Vročiti:

- SALUS, Ljubljana, d.d., Litostrojska cesta 46A, 1000 Ljubljana – osebno po ZUP; po pooblaščenju: **Odvetniška pisarna Schoenherr – podružnica v Sloveniji, odvetnik Matej Črnilec, Tomšičeva 3, 1000 Ljubljana.**

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

